

НОВИ САД - На данашњи дан 1918. године умро је српски национални борац Гаврило Принцип, атентатор на аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда у Сарајеву на Видовдан 1914. Атентат је Бечу послужио као изговор за војну инвазију на Србију, чиме је изазван Први светски рат. Принцип се пред полицијом и судом држао херојски и као малолетник осуђен је на 20 година тешке тамнице. Због нехуманих затворских услова, (десна рука му је ампутирана наводно из здравствених разлога) оболео је од туберкулозе и умро је у тамници у граду Терезин, у данашњој Чешкој, шест месеци пре коначног слома Аустроугарске.

Данас је уторак, 28. април, 118. дан 2026. До краја године има 247 дана.

1442 - Рођен је енглески краљ Едвард IV, вођа династије Јорк у грађанском "Рату двеју ружа" против присталица династије Ланкастер. Престо је осигурао победама својих снага 1461. у кључним биткама код Мортимер Кроса и Тоутона. Круну му је 1470. преотео претходник на престолу Хенри VI, али је победом над војском Ланкастера у бици код Туксберија 1471. поново постао краљ и владао је до смрти 1483.

1758 - Рођен је амерички државник Џејмс Монро, председник САД од 1817. до 1825. Године 1823. прокламовао је "Монроову доктрину" с геслом "Америка Американцима". Био је то и израз тежњи пословних кругова САД да обезбеде тржиште, али основни циљ је био да се потисну европске силе. САД је посебно сметала намера "Свете алијансе" да се оружјем угуше побуне у колонијама у Средњој и Јужној Америци против шпанске и португалске метрополе.

1789 - Побуњена посада енглеског брода "Баунти" оставила је заповедника, окрутног капетана Вилијама Блаја и 18 његових присталица у водама код Тахитија. Блај је после 48 дана драматичне пловидбе и више од 3.500 миља успео да се домогне острва Тимор у данашњој Индонезији (тада холандска). Ухваћеним побуњеницима је касније суђено у Енглеској.

1804 - У Земуну је одржан састанак српских устаника и Турака, уз посредовање Аустрије. С турске стране било је 12 дахија из Београда, а са српске вођа Првог српског устанка Карађорђе, војвода Јанко Катић, барјактар Танаско Рајић и прота Матеја Ненадовић, који су предочили да је тешко постићи мир док Турци пале српске куће, секу главе виђенијим људима и тероришу народ. И у тренутку док су преговори вођени Турци су палили српске куће на Чукарици изнад које се вио густ дим видљив из Земуна. Српски преговарачи су се потом вратили у Остружницу и започели припреме за напад на Београд.

1813 - Умро је руски војсковођа Михаил Иларионович Кутузов, један од највећих војних стратега 19. века. Упркос противљењу цара Александра И и генерала, у време напада француског цара Наполеона И на Русију 1812, после битке код Бородина, пустио је Французе да уђу у празну и касније запаљену Москву, а затим им је нанео тотални пораз, сталним нападима трупа из позадине. Том поступном тактиком Кутузов је практично уништио до тада непобедиву Наполеонову војску. Наполеон је на Русију кренуо са 600.000 војника а вратио се са свега неколико десетина хиљада. У рату против Турске 1811. веома успешно је командовао руском војском. Због његове велике популарности у руском народу, у Совјетском Савезу су у Другом светском рату установљена три Ордена Кутузова.

1878 - Рођен је амерички филмски и позоришни глумац Лајонел Блајт, познат као Лајонел Баримор, који се као дете прославио глумећи Оливера Твиста, а пред крај живота је као тежак инвалид, седећи у столицу, одиграо више изванредних карактерних улога.

Филмови: "Гранд хотел", "Острво Ларго", "Дама с камелијама", "Распућин и царица", ТВ серија "Др Килдер".

1919 - На Версајској мировној конференцији у Паризу 32 државе, укључујући Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца, основале су Друштво народа. Све државе потписнице обавезале се на заједничку акцију против агресије, одрекле су се употребе силе и прихватиле обавезу мирног решавања спорова.

1936 - Умро је египатски краљ Фуад I, који је на престо Египта ступио 1922. Претходно је под британским протекторатом 1917. постао египатски султан, а титулу краља узео је кад је Велика Британија дала Египту формалну независност 1922. На престолу га је наследио син Фарук I.

1945 - Италијанског диктатора Бенита Мусолинија, заједно с љубавницом, убили су италијански партизани у месту Донга на обали језера Комо, дан пошто су их заробили.

1952 - Јапан је после пораза у Другом светском рату повратио суверенитет и независност, ступањем на снагу мировног уговора потписаног у Сан Франциску 1951.

1969 - Председник Француске Шарл де Гол поднео је оставку после непуних 11 година на челу Пете републике коју је створио. Оставка је била морални чин легендарног генерала. Повукао се после референдума о регионализацији земље и укидању Сената, на којем је већина гласала против његових идеја.

1977 - Андреас Бадер и остали ухаћени чланови немачке левичарске терористичке групе "Бадер-Мајнхоф" осуђени су на доживотну робију после двогодишњег суђења у Штутгарту.

1986 - Совјетска влада објавила је да се два дана пре тога догодила велика нуклеарна несрећа у електрани у Чернобиљу.

1999 - Влада Савезне Републике Југославије поднела је Међународном суду правде у Хагу тужбу против земаља НАТО због неовлашћене употребе силе започете агресијом 24. марта 1999.

1999 - Југословенско министарство за информације саопштило је да је потпредседник Савезне владе Вук Драшковић смењен због иступања у јавности супротног ставовима владе и нарушавања њеног угледа, после чега су оставке поднеле и други министри из његове странке.

2001 - Први свемирски туриста у свету, Американац Денис Тито узлетео је у склопу мисије Сојуз ТМ-32. Присуство руској свемирској експедицији платио је 20 милиона долара.

2002 - У хеликоптерској несрећи погинуо је губернатор руске Краснојарске области генерал Александар Лебед.

2003 - Руски свемирски брод "Сојуз", прва свемирска летелица с људском посадом лансирана после катастрофе америчког шатла "Колумбија" пристао је успешно уз Међународну свемирску станицу.

2004 - Америчка ТВ мрежа ЦБС објавила је фотографије ирачких затвореника у затвору Абу Граиб које су амерички војници подвргавали тортури.

2004 - У серији истовремених напада исламских екстремиста на полицију, и реакцији снага безбедности, на више места на југу Тајланда погинуле су најмање 93 особе, исламски екстремисти, четворица полицајаца и један војник.

2005 - Национална скупштина Ирака прихватила је великом већином гласова састав нове ирачке владе Ибрахима ел Џафарија, чиме је, како је наглашавано, Ирак добио демократски изабрану владу.

2007 - У Талину у Естонији, 96 особа је повређено а 600 ухапшено у сукобима због уклањања споменика Совјетској армији. Демолирано је око 50 објеката, углавном продавница. Уклањање бронзаног споменика војнику Црвене армије озлоједило је део од око 300.000 Руса који живе у Естонији, земљи са 1,3 милиона становника.

2007 - У близини две шиитске џамије код главне трговачко пословне улице у ирачком светом граду Карбала у експлозији аутомобила бомбе убијено је 50 особа док је 70 повређено.

2008 - Најмање 70 лица је погинуло, а 420 је повређено, у судару два путничка воза на истоку Кине. Несрећа се догодила када је воз који се кретао из Пекинга ка летовалишту Кингдао исклизнуо из шина и сударио се у месту Цибо, у провинцији Шандонг, са другим возом који је долазио из супротног правца, из летовалишта Јантаи.

(Танјуг)